

Boeren speculeren op een daling van de kunstmestprijs en zijn daarom afwachtend met bestellen. Lang wachten is echter niet verstandig, stelt Piet-Jan Voorwinden van kunstmestgroothandel Triferto. „De kans bestaat dat er straks te weinig voorraad in de markt is om meteen te kunnen leveren. Bovendien kan de logistiek een probleem vormen.”

Algemeen

[Gerben Hofman]

Kredietcrisis en lage graanprijs debet aan stilliggen kunstmestmarkt

Afwachtende kunstmest

In 2008 was er mondiaal relatief veel vraag naar kunstmest. Aangemoedigd door de stijgende vraag naar voedsel breidden telers wereldwijd hun graan-areaal fors uit. Op bemesting en gewasbescherming werd niet bezuinigd. Een hoge opbrengst ging voor alles. De kunstmestindustrie, die in de jaren daarvoor productiecapaciteit fors had afgestoten, kon de vraag ternauwernood aan. Hierdoor daalden de kunstmestvoorraden. Volgens gegevens van de Europese vereniging van kunstmestproducenten EFMA bevond de mondiale KAS-voorraad zich vorig jaar maart op een historisch dieptepunt. In de zomer van 2008 bleef de vraag naijlen. „Hierdoor kreeg de handel geen kans om de geslonken voorraden aan te vullen naar het niveau van 2007”, vertelt salesmanager Piet-Jan Voorwinden van Triferto.

Daling vraag en aanbod

Door het grote areaal graan en de top-oogsten overal ter wereld is de graanprijs als een kaartenhuis in elkaar gestort. Graantelers hebben veel geïnvesteerd, maar weinig verdiend. Voor veel boeren is kunstmest kopen er daarvoor nog niet bij. De portemonnees zijn leeg en aankopen worden uitgesteld. De kredietcrisis strooit daarbij volgens Voorwinden extra roet in het eten. „In veel landen kopen boeren kunstmest puur op krediet. Maar banken lenen hen nu geen geld.”

De graanprijs speelt ook de opslagmogelijkheden voor kunstmest parten, vertelt Voorwinden. „Loodsen waar allang kunstmest in zou moeten zitten, liggen nu nog vol met graan. De handelaren houden het graan nog even vast, in de hoop er dit voorjaar iets extra's voor te krijgen. De kunstmesthandel kwam

hierdoor in oktober nagenoeg stil te liggen.”

Een dalende vraag betekent doorgaans dat er extra voorraden ontstaan en de prijs daalt. Voor de kunstmest gaat dat dit jaar echter niet op. „Het aanbod is nog harder gedaald dan de vraag. Kunstmestproducenten als BASF en Yara bijvoorbeeld, hebben sinds oktober grote delen van de productie stopgezet. Omdat de prijzen van energie en grondstoffen op dat moment hoog waren en er weinig vraag was voor directe afname, werd er niet geproduceerd om voorraad op te bouwen. En dat terwijl de voorraad bij de kunstmesthandel al ongekend laag is”, aldus Voorwinden.

Prijsverwachting

Door de hoge kunstmestprijzen zijn boeren en handelaren in Nederland en

t markt geeft problemen

België nog terughoudend in het bestellen van kunstmest voor het voorjaar. Volgens Voorwinden is het verstandig dit wel zo snel mogelijk te doen. „Dit voorjaar zal de prijs niet dalen, eerder stijgen. Naast het feit dat er weinig aanbod is, blijven de productiekosten hoog. De aardolieprijs is weliswaar fors gedaald, maar de prijs van aardgas, de belangrijkste energiebron voor de kunstmestproductie, nog niet. Ook kunnen fabrieken hun stilgelegde productie niet van de ene op de andere dag weer starten. Dit is een proces van weken en soms maanden. Op de prijs van de voorjaarsmeststoffen zal dit geen invloed meer hebben. Hooguit merkt de boer dit later in het seizoen.”

De prijsverwachting is niet de enige reden dat Voorwinden boeren adviseert zo snel mogelijk kunstmest in te kopen. Hij voorziet ook logistieke problemen.

„Als boeren straks allemaal kort voor het strooiseizoen kunstmest bestellen, kunnen we de vraag bij lange na niet bijbenen. Dan zijn er in heel het land niet genoeg boten en vrachtwagens beschikbaar om iedereen van kunstmest te voorzien. Wie er niet op tijd bij is, kan achter het net vissen.”

Benutting

Om zeker te zijn van tijdige stikstofvoorziening in het voorjaar adviseert Triferto niet alleen op tijd te zijn met de kunstmestaankoop, maar ook om stikstof uit drijfmest beter te benutten. Dit is ook belangrijk vanwege de aantrekkende stikstofgebruiksnormen. Voorwinden benadrukt in dit verband het gebruik van een product als Piadin. Dit is een nitrificatierepeller die ervoor zorgt dat ammoniumstikstof uit drijfmest langzaam wordt omgezet in nitraatstikstof.

Hierdoor spoelt er minder stikstof uit en blijft er meer beschikbaar voor het gewas. „Piadin zorgt voor een bewezen betere efficiëntie van drijfmeststikstof en kan gemakkelijk aan de drijfmest worden toegevoegd. Mochten boeren wat later zijn met kunstmest strooien, dan heeft het gras met gebruik van Piadin in elk geval stikstof op het moment dat het nodig is.”

Aantrekken markt

Voorwinden verwacht dat de kunstmestmarkt later in het seizoen weer bijtrekt. „De energieprijzen gaan omlaag en fabrikanten voeren de productie langzaam weer op. De prijs komt dan ook weer op het niveau van 2007. Hopelijk kunnen we weer aan voorraadopbouw werken, zodat de distributie gemakkelijker wordt. Dit voorjaar is het echter nog billenknippen.” ■

Loodsen waar allang kunstmest in zou moeten zitten, liggen nu nog vol met graan.